

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 19. maj 2022.godine

RTS- Tim Instituta za sudske medicinu analizira patološke promene koje nastaju zbog kovida

BLIC- ŠTA POVEZUJE MISTERIOZNI HEPATITIS I KORONU? Naučnici na pragu da otkriju šta izaziva novu opasnu bolest kod dece: Adenovirus 41F NIJE JEDINI UZROK

N1- Počela akcija edukacije lekara i pacijenata u Srbiji „Za život bez psorijaze“

DANAS- Ugrađen prvi pejsmejker u šabačkoj Opštaj bolnici

POLITIKA- Više od deset godina čekanja na dijagnozu bolesti „otoka“

DZ VOŽDOVAC- „U prirodu po zdravlje“

The screenshot shows a news article from the PTC website. The headline reads: "Tim Instituta za sudsku medicinu analizira patološke promene koje nastaju zbog kovida". The article discusses how the Institute for Judicial Medicine has been performing autopsies on COVID-19 victims to analyze pathological changes. It mentions that the results will be published soon. The website features a navigation bar with links like Vesti, Izbori 2022, Rat u Ukrajini, OKO, Sport, Emissije, Magazin, TV, Radio, RTS, and Ostalo. There are also social media sharing options and a weather forecast at the bottom.

Tim Instituta za sudsku medicinu analizira patološke promene koje nastaju zbog kovida

Institut za sudsku medicinu nedavno je dobio najsavremeniju obudpcionu salu i počeo da radi obdukcije pacijenata koji su preminuli od kovida. Grupa istraživača Instituta, dobila je projekat od države, da radi istraživanje i analizira patološke promene koje nastaju u kovidu. Grupa je predvođena doktorkom Vesnom Popović, trenutno se obrađuju rezultati i uskoro se očekuje da se publikuju, kaže upravnik Instituta za sudsku medicinu "Milovan Milovanović" Đorđe Alimpijević.

Alimpijević ističe da je reč o desetinama slučajeva koji su analizirani. Istraživanja uključuju i detaljne histološke analize, mikroskopske i genetičke analize preminulih od koronavirusa kako bi se upotpunila slika.

Prema njegovim rečima zahvaljujući savremenoj sali, koja je opremljena tako da štiti osoblje, Institut je nastavio sa aktivnostima i rade se obdukcije od kovida.

"Poenta je bila da se zaštiti zdravstveno osoblje koje dolazi u kontakt sa infektivnim materijalom, odnosno telom. Suština je da nam je sada u potpunosti omogućeno da radimo obdukcije u svim onim slučajevima gde postoji sudsko medicinski interes, da se bezbedno utvrdi uzrok smrti i način na koji je neko povređen i tome slično", objašnjava upravnik Instituta za sudsku medicinu.

Dodaje da je Institut za sudsku medicinu jedan od najstarijih na ovim prostorima. Godišnje se u njemu uradi 1.200 obdukcija i taj broj stalno pada.

"To nije situacija smo u Srbiji. Mi smo sada na 1.200 obdukcija godišnje, od toga je oko 1.000 obdukcija koje nalože sudovi i tužilaštvo. To je naša primarna uloga da utvrdimo da li je neka smrt vezana za

krivično delo. Ako pogledamo kako je to izgledalo pre 40 godina, isto u Beogradu, radilo se oko 1.500 samo sudske obdukcije a Beograd je imao duplo manje stanovnika", objašnjava doktor Alimpijević.

Naglašava da je pad je ne samo u absolutnom već i relativnom broju i nada se da će u saradnji sa tužilaštvom i gradskom upravom doći do toga da se obdukcije rade po nalozima mrtvozoraca.

"To je praksa koja bi trebalo da postoji i zakonom je previđeno ali budžet grada Beograda, koji bi trebao da pokriva troškove tih obdukcija, koji nisu mali, nema takvu budžetsku liniju", kaže Đorđe Alimpijević.

Kaže da se obdukcijom rade provere DNK analiza, analiza mrtvih tela, veštačenja kada je reč o nasilju, trgovini ljudima.

"Osnov obdukcije je da potvrди neku sumnju u nasilnu smrt i da otkrije da li je neko ubijen", ističe Alimpijević .

Strani i domaći stručnjaci sudske medicine ovih dana su na zajedničkom skupu u Beogradu.

"Saradnja u nauci je veoma važna, bitna je mobilnost, da nije tako ne bi postojali programi poput „Erazmus plus“ posredstvom koga smo i omogućili boravak gosta iz Ljubljane profesora Tomaža Zupanca koji je direktor Zavoda za sudsку medicinu u Ljubljani. Tu je i čuvena forenzičarka Šeri Foks koja radi za Međunarodni komitet Crvenog krsta i Sven Benhauz koji vodi tim za identifikaciju žrtava u masovnim nesrećama“, rekao je upravnik Instituta za sudsку medicinu "Milovan Milovanović" Đorđe Alimpijević .

ŠTA POVEZUJE MISTERIOZNI HEPATITIS I KORONU? Naučnici na pragu da otkriju šta izaziva novu opasnu bolest kod dece: Adenovirus 41F NIJE JEDINI UZROK

Većina dece sa teškim akutnim oblikom hepatitisa ima gastrointestinalne simptome, koji kasnije napreduju do žutice i u nekim slučajevima akutne insuficijencije jetre. Do sada nije pronađena uobičajena izloženost životne sredine, a infektivni agens označen je kao glavni uzročnik, navedeno je u najnovijoj studiji koju je objavio Lancet, jedan od najreferentnijih medicinskih časopisa.

Naime, virusi hepatitisa A, B, C, D i E nisu pronađeni kod dece obolele od „misterioznog hepatitisa“, ali kod 72 odsto dece sa teškim akutnim hepatitisom u Velikoj Britaniji, otkriven je adenovirus - 41F. Iako se do sada samo nagađalo o uzročniku „misterioznog hepatitisa“, naučnici su konačno došli od nečeg konkretnog, te su se pojavili izveštaji o deci Velikoj Britaniji, Evropi, SAD, Izraelu i Japanu. Iako je adenovirus 41F označen kao glavni uzročnik, ipak se korona virus pominje kao još jedan mogući izazivač.

-Ovo nije neuobičajen podtip i uglavnom pogađa malu decu i imunokompromitovane pacijente. Međutim, ranije nije prijavljeno da adenovirus 41F izaziva teški akutni hepatitis. SARS-CoV-2 je identifikovan u 18 odsto prijavljenih slučajeva u Velikoj Britaniji i 11 odsto od 97 slučajeva u Engleskoj, sa dostupnim podacima koji su bili pozitivni na SARS-CoV-2 pri prijemu. Tekuća serološka testiranja će verovatno dovesti do većeg broja dece sa teškim akutnim hepatitisom i prethodnom ili trenutnom infekcijom SARS-CoV-2, piše u studiji.

Dakle, postojanje virusa SARS-CoV-2 u gastrointestinalnom traktu može dovesti do ponovnog oslobađanja virusnih proteina kroz crevni epitel, što dovodi do imunološke aktivacije, smatraju naučnici.

-Takva ponovljena imunološka aktivacija može biti posredovana putem superantigena unutar SARS-CoV-2 šiljastog proteina koji izaziva široku i nespecifičnu aktivaciju T-ćelija. Ova aktivacija imunoloških ćelija posredovana superantigenom je predložena kao uzročni mehanizam multisistemskog inflamatornog sindroma kod dece. Prepostavljamo da bi nedavno prijavljeni slučajevi teškog akutnog hepatitisa kod dece mogli biti posledica infekcije adenovirusom sa crevnim trofizmom i to kod dece koja su prethodno bila zaražena SARS-CoV-2 koji su nosioci virusnih rezervoara, navode stručnjaci i u ovoj studiji.

Još uvek ne može precizno da se kaže i sa sigurnošću tvrdi šta izaziva akutni hepatitis kod dece, ali ima pretpostavki koje najviše ukazuju, da se možda radi i o koroni kao mogućem uzročniku, a ne samo o adenovirusu 41, kaže za „Blic“ prof.dr Branislav Todorović, epidemiolog i član Kriznog štaba za suzbijanje kovid-19 infekcije.

Na naše pitanje da li korona može biti jedan od uzročnika, i imunolog prof.dr Borislav Kamenov objašnjava za „Blic“ da je to moguće, jer kovid-19 napada ne samo pluća nego i ostale organe, između ostalog i jetru.

-Može se desiti da je tako, jer korona ima razne manifestacije. To ne znači da i neki drugi virusi ne daju taj problem, ali vrlo je moguće da i kovid to napravi. Ali činjenica je ta da se to dešava kod onih sa lošim imunskim sistemom. Imunitet kod dece se formira još u majčinoj utrobi, sve ono što majka unosi preko hrane ili na bilo koji način, utiče i na plod, a naravno ne smemo izostaviti i genetiku. Dakle, sve skupa igra ulogu kakav će imunitet dete razviti. Imate decu koja su otporna i lako prolaze sa infekcijama odnosno ne razboljavaju se često, a sa druge strane imamo decu koja odu u vrtić, u kolektiv i odmah dobiju temperaturi 39, 40. Kod ovog akutnog hepatitisa, treba još malo sačekati da se obave sva ispitivanja, ali generalno nije isključeno da ga izaziva i korona u kombinaciji sa još nečim. Tako da treba sačekati šta će pokazati dalja ispitivanja. Ono što mi sami uvek možemo uraditi je, da radimo na jačanju imuniteta, kaže imunolog Kamenov.

Higijena i jačanje imuniteta

U svetu je do sada obolelo nešto više od 350 dece, međutim, lekari apeluju da je osnovna stvar higijena, praćenje dece, praćenje simptoma i testiranje na kovid ako posumnjate da je dete zaraženo.

-Može se desiti da neko dete ima asimptomatski koronu, a da ne zna. Takođe, može imati loš imunitet na koji roditelji na obraćaju pažnju. U kombinaciji sa kovidom koji može napasti sve organe, pa i jetru, nije isključeno da se i ovi prvi podaci pokažu kao tačni. Dakle, radite na imunitetu, popravljajte ga i pazite šta vam signalizira organizam, dodaje profesor Kamenov.

Epidemiolog i član Kriznog štaba prof.dr Branislav Tidoorović već je objasnio da treba sačekati sa „konačnim rešenjem“ i biti obazriv ali ne paničiti.

-Deca moraju da Peru ruke, pogotovo se to odnosi na one najmlađe, da se vodi stroga higijena i da se obrati pažnja da li su bila u kontaktu sa kovid pozitivnim osobama, ako jesu, da se testiraju, da se to isprati. S druge strane, što je mlađi organizam to može biti opasniji akutni hepatitis nego kod ove dece koja su starija. Mi imamo to jedno dete koje otišlo u Italiju, i dobro je što je to urađeno, tamo je specijalna bolnica za bolesti jetre koja je usko specijalizovana. Dakle, poruka roditeljima je da nema mesta za paniku, ovo je izuzetak, ali treba pratiti decu svakako, i kada je kovid u pitanju, ali i kada je hepatitis u pitanju, rekao je profesor Tiodorović.

Kako se zaključuje u studiji, predloženo je da se kod dece sa akutnim hepatitisom ispita postojanost SARS-CoV-2 u stolici, iskrivljenje receptora T-ćelija. Ako se pronađu dokazi o imunološkoj aktivaciji posredovanoj superantigenom, treba razmotriti imunomodulatornu terapiju koja će se koristiti u lečenju ovih slučajeva, navodi se u studiji.

A screenshot of the N1.rs website. The main headline reads "Počela akcija edukacije lekara i pacijenata u Srbiji „Za život bez psorijaze“". Below the headline is a photograph of a medical professional in blue gloves examining a patient's skin. To the right of the main content are several smaller news items with their own headlines and thumbnail images. The overall layout is typical of a news portal.

Počela akcija edukacije lekara i pacijenata u Srbiji „Za život bez psorijaze“

Sekcija za dermatovenerologiju Srpskog lekarskog društva počela je sprovođenje projekta čiji je cilj unapređenje lečenja pacijenata sa psorijazom u Srbiji pod sloganom "Za život bez psorijaze".

Akcija traje tokom cele godine, a cilj je bolja edukacija lekara i pacijenata širom Srbije o ovoj bolesti kože.

Lekari iz Kliničkog centra Srbije će otići najpre u Čačak, Kraljevo i Zrenjanin, a na jesen u još tri grada kako bi edukovali kolege i pregledali što veći broj ljudi.

"Lekari nisu upoznati sa sistemskom terapijom a posebno ne sa biološkom terapijom, koja je u Srbiji omogućena već tri godine. Od aprila 2019. godine terapija ide na račun RFZO-a za pacijente koji imaju teške forme psorijaze", rekla je novinarima predsednica Sekcije za dermatologiju Srpskog lekarskog društva Mirjana Milinović Srećković.

Prema njenim rečima, ukoliko pacijent dobije adekvatnu terapiju, bolest se može staviti pod kontrolu i komplikacije se mogu sprečiti. Za teže oblike psorijaze dostupni su biološki lekovi koji menjaju tok bolesti, umanjuju patnje pacijenata i omogućavaju im da žive kvalitetnije.

U okviru projekta sprovodiće se besplatni pregledi pacijenata u opštim bolnicama, sa ciljem da se što više pacijenata pregleda i podigne svest da ljudi koji imaju psorijazu imaju pristup većem broju terapijskih mogućnosti nego ranije.

"Oko dva odsto populacije u Evropi ima psorijazu, što znači da ih u Srbiji ima oko 140.000. Najveći broj pacijenata ima blaži oblik, ali određeni procenat, oko 30 odsto, ima teže oblike, a najmanji procenat ima najteži oblik bolesti i oni moraju da primaju posebnu vrstu terapije", rekao je dermatolog Miloš Nikolić.

Biološka terapija značajno smanjuje promene na koži, čak i potpuno čisti kožu i ova terapija nema neželjene efekte. Ona podrzumeva primanje injekcije jednom mesečno ili jednom u tri meseca. U Srbiji, oko 600 pacijenata prima ovu terapiju.

Oni koji boluju od psorijaze imaju mnogo veći rizik da obole od dijabetesa, metaboličkog sindroma, artritisa, zapaljenskih bolesti creva, ali i da dožive infarkt.

Simptomi koji prate psorijazu su: crvenilo, svrab, ljušpanje kože i nekada bol.

Ugrađen prvi pejsmejker u šabačkoj Opštoj bolnici

Prva ugradnja pejsmejkera u šabačkoj bolnici trajala je nešto duže nego što je to uobičajeno, završena je uspešno. Za ovu hiruršku intervenciju, u toj ustanovi obučena je doktorka Jelena Peranović.

„Presrećna sam što smo prvi put uradili i ugradili, novu tehnologiju uveli u našu šabačku bolnicu. To će da bude veliki korak napred, za našu budućnost i za interventnu kardiologiju“, optimistična je doktorka Peranović.

Ugradnji pejsmejkera, kako navodi RTS, prethodile su duge pripreme i edukacije. Intervencija je urađena uz nadzor kolega iz Beograda.

„Mi danas predviđamo još jednu najmanje, a možda i dve intrevenije,“ kaže prof. dr Siniša Pavlović, iz Pejsmejker centra KCS.

„To će biti neki princip, kada se pokaže potreba za bolesnicima u početku uz našu superviziju, a kasnije samostalno, sa nekom trajnom supervizijom, koja podrazumeva da svi ljudi koji su školovani u našem centru imaju, ako mogu da kažem, leđa“, dodao je doktor Pavlović.

„Interventna kardiologija kreće da se razvija! Sad je bilo to sve u smislu edukacije, pripreme, od danas realizacija. Idemo dalje, ovo je veliki korak, nećemo da stanemo,“ kategoričan je dr. Slobodan Popović, direktor OB Šabac.

U šabačkoj bolnici kažu da, osim ugradnje pejsmejkera, uskoro očekuju uvođenje i novih procedura. nabavku opreme pratice i stalna edukacija zaposlenih.

ПОЛИТИКА

The screenshot shows a news article from Politika.rs. The header features the newspaper's name in large, bold letters. Below the header, there's a navigation bar with links like 'Naslovna', 'Svet', 'Politika', 'Društvo', etc. The main content area has a title in bold: 'Više od deset godina čekanja na dijagnozu bolesti „otoka“'. Below the title is a photograph of three women standing together. A caption below the photo reads: 'Јевана Црногорић Лазић са докторкама Слађаном Алијевић и Гертрудом Петровић' (Jevana Črnogorović Lazić with doctors Sladjana Alijević and Gertud Petrowić). To the right, there's a sidebar with a section titled 'МОЈ ЖИВОТ У ИНОСТРАНСТВУ' (My Life Abroad) featuring a collage of travel photos.

Više od deset godina čekanja na dijagnozu bolesti „otoka“

Pacijenti boluju u tišini, a doktori ih leče od drugih oboljenja ne sumnjujući da imaju hereditarni angioedem

Na postavljanje dijagnoze retke bolesti pod nazivom hereditarni angioedem u proseku se čeka više od 10 godina, a oboleli se leče neadekvatno i neuspešno od alergije, astme, upale slepog creva i sličnih stanja. Terapija koja se koristi u lečenju alergije ovim pacijentima uopšte ne pomaže, a procenjuje se da u našoj zemlji ima dosta pacijenata kod kojih nije postavljena prava dijagnoza.

Kako je naglašeno juče u Beogradu na tribini „Hajde da se prepoznamo“, održanoj povodom Svetskog dana hereditarnog angioedema (HAE), sa ovom bolescu u Srbiji živi 90 osoba. Međutim, još upola toliko ljudi ne zna da ima ovu genetsku bolest, zbog čega Udruženje „HAE Srbija“ podseća na važnost postavljanja rane dijagnoze ovog po život opasnog oboljenja.

Hereditarni angioedem izaziva čestu pojavu teških otoka koji mogu zahvatiti bilo koji deo tela, a uzrokuje ga urođeni nedostatak C1 inhibitora, jednog krvnog proteina. Bez prave dijagnoze i odgovarajuće terapije, smrtnost od HAE dostiže i 30 odsto. Najteži su otoci organa u trbušnoj duplji, koji kod obolelih mogu izazvati jake bolove u stomaku, povraćanje i gubitak svesti, i otoci grla koji se, ukoliko nisu pravovremeno i odgovarajuće lečeni, neretko završavaju smrtnim ishodom. Napadi u proseku traju tri do pet dana. Fizički napor, povreda, emocionalni stres, stomatološke ili hirurške intervencije mogu da budu uzrok pojave napada HAE, mada se otoci nekada javljaju i bez poznatog okidača.

– Želimo da na simboličan način skrenemo pažnju na činjenicu da mnoge osobe boluju u tišini, dok im doktori pogrešno propisuju lekove i ne sumnjujući na ovo retko genetsko oboljenje koje pogađa jednu u 50.000 osoba. Podizanjem svesti o HAE, pružanjem adekvatnih informacija kako lekarima, tako i osobama što su i dalje nedijagnostikovane, možemo omogućiti svima da vode normalan život, pogotovu

Što je to sada, u najvećem broju slučajeva, moguće uz modernu terapiju koja nam je dostupna – ističe Jovana Cvetković Lazić, predsednica Udruženja „HAE Srbija”.

Bolest je nasledna u 75 odsto slučajeva, a kod 25 odsto pacijenata mutacija je novorazvijena. HAE se može dijagnostikovati jednostavnim testovima iz krvi, dok je genetsko testiranje najpouzdanije.

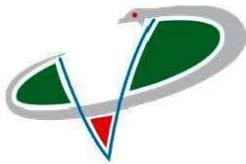
Početkom ove godine izašli su novi vodiči za dijagnostiku i lečenje hereditarnog angioedema.

– Prvi simptomi se najčešće javljaju u pubertetu, a kada se ispolje u ranom detinjstvu obično to označava teži klinički oblik bolesti. Glavni simptom kod HAE je pojava otoka za koje se najčešće veruje da su alergijskog porekla. Za razliku od alergijskih, otoci u ovom oboljenju nisu praćeni svrabom ni koprivnjačom i ne povlače se nakon primene terapije koja se propisuje u alergijskim oboljenjima. Zahvaljujući naporima udruženja pacijenata sa HAE, kao i razumevanju Ministarstva zdravlja i RFZO-a, od 2018. godine pacijentima u Srbiji je dostupna sva savremena terapija koja se primenjuje u svetu. Kada napad počne, ove lekove je neophodno primeniti bez odlaganja da bi se izbegle dalje komplikacije. Poslednjih godinu dana pacijenti sa najtežim oblikom bolesti dobijaju inovativnu terapiju koja dugoročno sprečava pojavu napada hereditarnog angioedema – kaže dr Slađana Andrejević, iz Univerzitetskog kliničkog centra Srbije.

Udruženje „HAE Srbija” sprovelo je anketu o kvalitetu života pacijenata, čiji rezultati kazuju da se kod obolelih smanjio strah od napada otkada je dostupna terapija u Srbiji, mada i dalje postoji poteškoće sa kojima se suočavaju.

– Iako je terapija dostupna od 2018. godine, veliki problem predstavlja što čak 96,3 odsto pacijenata ne koristi terapiju kako bi prekinuli svaki napad. Kao najčešći razlog navode čuvanje terapije za teže napade. Verujemo da je geografska dostupnost terapije jedan od ključnih razloga za odlučivanje da li će pacijent primeniti terapiju, s obzirom na to da određeni broj obolelih mora da pređe više od 200 kilometara da dođe do leka. Ovaj problem biće rešen decentralizacijom terapije – objašnjava Jovana Cvetković Lazić.

U znak podrške obolelima od ove bolesti, Avalski toranj, mostovi, zgrade i zdanja u Beogradu, Novom Sadu i Nišu bili su osvetljeni ljubičastim svetлом.

„У природу по здравље“ превентивна акција 21.5.2022. године

Највећи број узрока болести и смрти (око 70%) повезани су са начином живота. Подмуклост је једна од карактеристика хроничних незаразних оболења (болести срца и крвних судова, шећерне болести, карцинома, менталних оболења) па се прва дијагноза не поставља правовремено.

Као најважнији фактори ризика се наводе:

- ♥ Физичка неактивност,
- ♥ Неуравнотежена и неправилна исхрана (прекомерна тежина, гојазност),
- ♥ Пушење,
- ♥ Злоупотреба алкохола и психоактивних супстанци,
- ♥ Злоупотреба лекова,
- ♥ Стрес.

Проведите дан у природи, дођите у суботу 21.5.2022. године на прелепу Авалу и посетите пункт који ће се налазити код Авалског торња од 11 до 15 часова (код цркве Светог деспота Стефана Лазаревића).

У пункту можете:

- * преконтролисати ваш крвни притисак;
- * измерити вредности шећера у крви;
- * измерите пулс и БМИ;
- * урадити ЕКГ мониторинг;
- * добити савет доктора;
- * попунити тест „Колико сте физички активни“;
- * попунити тест „Никотинска зависност“;
- * добити савете о: правилној ис храни, свакодневној физичкој активности, штетности удисања дуваног дима, штетности прекомерне конзумације алкохола и психоактивних супстанци, очувању менталног здравља, избегавању сувишног излагања сунцу, заштити од крпеља;
- * едукација кардио-пулмоналне реанимације - демонстрација на лутки.

Отклањање фактора ризика или њихово значајно смањење представља пример активне заштите здравља, бриге о здрављу и правовремене превенције оболења чију појаву ти фактори убрзавају и појачавају. Зато размислите, да ли својим начином живота трошите и смањујете резерве здравља и да ли доволјно чините да очувате и унапредите своје здравље.

Природа је бесплатан лек који не користимо довољно. Боравак у природи смањује ризик од преурађене смрти, срчаног удара, гојазност, смањује се ниво анксиозности, побољшава се расположење. Људи који више времена проводе у природном окружењу мање су склони депресији, имајуiju нижу концентрацију хормона стреса, нижи пулс и притисак, бољу функцију имуног система, осећамо се боље, смиренјије, срећније.